

però és poc versemblant, i més fàcil que sigui el nom d'un occità immigrant; també Guillot sembla més occità que català. Provenint de *Seissan/Chichan* del Gers. En tot cas en cap altra font catalana no hi ha notícia d'un nom *Seixan*, -ans a Catalunya.

Xixons, *Sant Miquel de ~*, antic mas i església en el te. de Clariana, Cardener (C.A. Torras, *Pir. Cat.* vii, 87, amb foto). En aquella comarca és ben conegut com cognom en 6 o 7 pobles d'allí i del Berguedà, ja en doc. de 1553, referent a Limbàs (Baraut, *El Miracle*, 177). És també nom d'un mas en el te. d'Ardèvol, a. 1724: «el mas Guerras, alias *Xixons*» (id. ib. 125). També el mateix nom en singular en doc. de 1551: Pere *Xixó*, junt amb altres dos administradors (P. Breu i A. Estany) (Baraut, *o.c.*, p. 34). I amb la *S-* inicial etimològica, ja en doc. de 1270: *Jacob Seixó*, cf. Musquet, en doc. val. (Mtz.Fdo., *Cat.Val.ACA*1, 1047). En aquesta forma de derivat en -ó encara més que el nom de la *xeixa* coincideix amb el de l'ocell, *xixell*, *xixella* (en cast. *sisón*), però tant el nom de l'ocell, com el de la *xeixa*, tenen arrel única: la de l'adjectiu *sais*, *saissa* 'gris'; vg. sobre això i l'etimologia pre-romana de tot plegat, en l'art. del *DECat.* ix, 492-5.

En fi, convé encara lligar amb aquest grup el nom del lloc andorrà *Xixerella* veïnat de bordes i pany de munt., ample paratge que s'estén pel vessant dr. de la ribera de Pal, i s'estén també al vessant esquerre; baixa fins prop d'Erts, des de prop de la cota 2000 fins a 1k5 d'Erts (0°G. 93x47°28). Pot ser, doncs, un derivat amb sufixació diminutiva *Xix-er-ella* un poc més descabdellat que la senzilla sufixació de *Xixel*, *-xixella*, *xixons*. Més fàcil això que no relacionar-lo amb *Xas* (art. supra).

Xeixàs, *Xeixars*, *Xeixeta* V. *Xeixar* *Xelar* V. *Misc.* mos. X-

EL XELIBRE I XULABRA

El çelibre, penyal conegut citat entre la Vall de Gallinera i l'alta vall de Pego (en xxxiii, 107.15). Recordo perfectament haver-lo vist a la vall de Gallinera com un penyal gegantesc observat des de lluny. Mossarabisme evident; i el fet de dur article indica que havia estat mot d'ús viu, en altres temps. Tenia l'aparença d'un entretall de caires penyalosos, afuat cap amunt en la part alta, en forma d'obelisc.

Com ja vaig dir en el *DECat.* vii, 120a38ss., ha de ser descendent mossàrab del ll. vg. CIRIBRUM 'garbell', variant del clàssic i general CRIBRUM: variant documentada en parlars de Sardenya (*ciliru*) i Calàbria (*culivara*) (cf. *ZRPH.* xlv, 163.15, i *Rom.Helv.* iv, 65; M-Lübke, *ASNSL* cxxi, 406, i *REW* 2324.2).

És un dels casos de comparació de NLL rocosos amb estris, i altres, de forma semblant, molt estesa.

Sobretot en la nostra toponímia del Migjorn. El *Coll de Garbell* en el riu Gorgos, cap a Xaló. Gorga on s'escolen les aigües, entre caires de roca. *El Rastrell*, penya enlairada on l'ombra del sol marca les 12, damunt les «Covetes de Migdia», a la Vall de Laguar (xxxiv, 150.15). *Rastellera* nom de sengles carenes oscades al te. de la Vila Joiosa; a la Serra de les Agulles d'Alzira; a Finestrat, Campello, Rellu; i en una cresta submarina entre la Serra Gelada i l'illot de Benidorm (*DECat.* vii, 1219b1ss.). I amb altres comparacions semblants: els Cingles de les Guitarres (*gitères*) a Xiva de Morella, a la serra d'En Galceran etc.; i la *Lloma del Guitarro* vora el *Rastrell* de Laguar (152.18), per comparació amb l'encordat d'una guitarra.

Amb el nom de *Xelibre*, presenta una semblança ben notable si més no per la carcanada consonàntica, un altre NL mossàrab, aquest a l'antiga Mallorca: XULABRA, que no ha estat explicat: «Alcheris *Xolabra*», en el *Rept.* (Bof. 113), que Quadrado identifica amb una alqueria *Xulabra* (de la p. 37), encara que situada aquella en l'antic terme de Montuiri, i l'altra, en el de les Muntanyes, són la mateixa perquè aqueixos termes coincidien en el cap del terme de Lluç.

Després de diverses temptatives amb parònims aràbics i catalans, sense resultat acceptable, crec que es tracta d'una variant del nom del *xelibre*, del qual sembla ser un diminutiu aràbic format sobre aquell mot mossàrab, pronunciat aquell pels moriscos *çeliber*, onava peu als arabitzats a formar-ne un diminutiu *çulàiber* segons la norma vocàlica dels diminutius aràbics: d'aquí o d'un corresponent «nomen unitatis» en -a: *çulàibera* sortiria *Xulabra* sense gaire entrebanc; només hauria desaparegut la *i*; potser mera errada de còpia? o per alguna contaminació; en particular de *salabre* ormeig de pesca en forma de bossa: mot comú a les costes catalanes i provençals; i amb lleus variants: a Múrcia i Andalusia *salobre*, a Mallorca *xalobre* (que s'acosta tant a *Xulabra*, per l'ús a Mallorca, i per *a* i no *ai*), i que es retroba també justament amb *x-* a la costa de llevant (*DECat.* vii, 615). És clar, però, que aquell NL mossàrab no pot venir d'aquest estri, per la *u*, per l'ofici i per l'ambient, puix que aquella era terra endins de Mallorca, lluny de la mar i de la pesca marina.

No pensem tampoc a cercar-li enllaç amb l'àrab, on no existeix tal arrel, i ja se sap que les arrels aràbigues, si no són mots manllevats no tenen més que 3 consonants: no existeix tampoc una arrel *šib*, a penes *šū*, i NPP com *šūlyi* a Aràbia o *šalbi* a Algèria s'aparten massa dels sons de *Xulabra* i no deuen ser pròpiament aràbics sinó africans o d'altre origen.

XELLA

Cast. *Chell*, poble xurro, un dels de la Canal de